

talt, at der er stor Opfordring for Staten til at tilbagegive Landbruget de Kapitaler, som en uheldig og kortsynet økonomisk Politik har berøvet det. Jeg gaar ikke saa vidt, at jeg kræver tilbagegivet Dele af saadanne Kapitaler, men hvad jeg opfordrer til, er at standse disse Kapitalers Bortdragning fra Landbruget, og det sker i høj Grad ved den økonomiske Politik, som følges paa Toldomraadet; derved sker det i høj Grad, at der borttages betydelige Kapitaler fra Landbruget, idet derved finder en fortløbende, vedvarende Beskættning af Landbrugerne Sted til Bedste for de Industridrivende, det vil sige væsentlig til Bedste for Købstæderne. Følelsen af det Uretfærdige og Ubillige, som finder Sted i hele dette Forhold, har ført til, at der fra Landbrugerne i den senere Tid er kommet Ønsker løp om ogsaa at faae Del i Beskyttelsen paa Dele af dette Omraade; man har set Ønsker om f. Ex. Indførelse af Told paa Mais, og jeg veed ikke paa hvad. Jeg nævner blot disse Ønsker, thi jeg anser den Vej, man derved er slaaet ind paa, for at være forkert. Ønskerne fra Landbrugets Side maa i det Væsentlige gaa ud paa at faae Beskyttelsen indskrænket saa meget som muligt og derigjennem at opnaa det Samme, som Regeringen og Landstinget hyde os ved at ned sætte eller ophæve Tolden paa adskillige vigtige Livsfornødenheder, thi de beskyttede Artikler høre for den væsentligste Del i allerhøieste Grad til Livsfornødenhederne. Naar man saa spørger, paa hvilke Punkter Beskyttelsen lettest lader sig ned sætte, er det ligeoverfor den store Industri, og da navnlig overfor den Del af den store Industri, der har sluttet sig sammen i Konfortier, der omtrent alene have bemægtiget sig vedkommende Industrigrænser her i Landet. Ligeoverfor disse er der særlig Opfordring til at indskrænke Beskyttelsen saa stærkt som muligt, thi naar saadanne Sammenslutninger og Foreninger finde Sted i den ene eller den anden Form, enten som Konfortium eller som Overenskomst og deslige, hvad der let kan tænkes i et lille Land som vort i mangfoldige Industrigrænser, saa medfører det, at den eneste Modvægt mod Toldbeskyttelsen bortfalder. Den eneste Modvægt mod Toldbeskyttelsen ligger nemlig i den indenlandske Konkurrence, og naar en saadan Sammenslutning har fundet Sted, bliver man istand til ikke blot at være sikker mod Konkurrence fra Udlandet, men tillige at benytte i fuldt Maal til den sidste Dre det Beskyttelsesbeløb, Lovgivningen har tilstaaet. Der er ikke saa faa Industrier i de senere Aar, hvor dette er Tilfældet; Tendensen

gaar i det Hele taget i den Retning, hvor det lader sig gjøre. Dette er et Forhold, som der er særlig Marsk for Regeringen og Lovgivningsmagten til at være opmærksom paa, thi dersom det udvikler sig videre, vil Følgen deraf blive en hyderligere Fordyrelse i mangfoldige Retninger her i Landet. Det undrer mig, at den høitærede Finanzminister ikke har havt tilstrækkeligt Die for denne Side af Sagen, da dog hans Kollega, Indenrigsministeren, paa et andet Omraade, hvor en lignende Sammenslutning har fundet Sted, har forholdt sig meget oppositio nelt ligeoverfor den paagjældende Sammenslutning, der rigtignot er kommen i Kollision med Administrationens Interesser. Her gjælder det, om en saadan Sammenslutning virker skadeligt for Befolkningen i det Hele taget — det ligger jo vel nok noget fjernere fra Regeringen, saafarnt den har faaet Die derfor, vil stjaenke dette Forhold den samme Interesse som et Administrationsanliggende. Paa den anden Side er der andre beskyttede Industrier, som det enten af fiske eller andre Grunde vil være utilraadeligt at røre for stærkt ved. Det fiske Genhyn maa, som jeg før har sagt, være det overveiende ved Toldlovgivningen. Hvor det dreier sig om en meget betydelig Statsindtægt, som man enten skal beskikke eller bortgive, bliver Spørgsmaalet: Kan man undvære den? Dette lægger en Hindring i Veien for at komme til en betydelig Nedsættelse paa saadanne Ting som Klæde og Bomuldstøier og flere andre Artikler, der indbringe betydelige Beløb i Statskassen, og det medfører naturligvis en vis Betænkkelighed for andre Artiklers Vedkommende. Naar jeg sagde, at der var visse Industrier, hvor det af andre Grunde vilde være betænkligt at beskjære Beskyttelsen, tænkte jeg navnlig paa Haandværket, deri befinder jeg mig, som det glæder mig at se, i Overensstemmelse med den høitærede Regering. Det egentlige Haandværk er netop den Del af vor Industri, hvor Beskyttelsen baade er mest fornøden og virker mindst skadelig. Den er mest fornøden der, fordi det dreier sig om Smaafolk, hvis hele Existent er knyttet dertil, og den er der mindst skadelig, fordi i Haandværket er den indenlandske Konkurrence tilstede, og det vil ikke let kunne bringes ind under Konfortier eller større Sammenslutninger, og Konkurrenceen vil altsaa der vedblive at opveie og modvirke de uheldige Virkninger af Beskyttelsen. Jeg ønsker derfor, ligesom den høitærede Regering, ikke at træde Beskyttelsen for Haandværket for nær, og deri finder jeg mig i Overensstemmelse